

§ 14**Upphandling och villkor enligt kollektivavtal (SOU 2015:78)
Svar på remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 1.7.1-536/2015

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens yttrande som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart

Ärendet

Utredningen konstaterar att det är möjligt att införa bestämmelser om att villkor enligt kollektivavtal ska ställas i offentlig upphandling men att det är komplicerat med hänsyn till den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Delbetänkandet innehåller författningsförslag som syftar till att uppfylla de skyldigheter och utnyttja de möjligheter som 2014-års upphandlingsdirektiv ger i fråga om att ställa villkor enligt kollektivavtal i offentlig upphandling.

Förändringarna föreslås träda ikraft i samband med de nya upphandlingsdirektiven 18 april 2016.

Förvaltningen tillstyrker delbetänkandets förslag till största del. Förvaltningen anser att myndigheter och bolag i offentliga upphandlingar ska ställa krav på att företagen uppfyller vissa villkor i kollektivavtalen och att dessa krav ska benämnas särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkor. Förvaltningen vill särskilt poängtera vikten av att med dessa förändringar inte utestänga och begränsa den fria rörligheten och att villkoren endast ska ställas där det är relevant till det föremål som ska upphandlas.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 13 september 2015.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden ska besluta enligt förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Andrea Ström m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (FP) föreslår att nämnden ska besluta enligt Moderaternas och Folkpartiets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Andrea Ström m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (FP) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

1. Socialnämnden godkänner delvis förvaltningens förslag till beslut.
2. Som svar på kommunstyrelsens remiss av ”Upphandling och villkor enligt kollektivavtal” (SOU 2015:78) anför nämnden följande

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt vikten av att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar. Däremot ställer vi oss ytterst tveksamma till att utveckla användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal. Förslaget kan också anses inkräkta på kommunernas bestämmanderätt genom att kommuner inte längre själva tillåts avgöra vad de vill reglera i upphandlingskontraktet.

Förslaget ställer orimliga krav på den upphandlande myndigheten då det är myndigheten själv som ska göra bedömningen om det föreligger risk för förhållanden som avviker från en så kallad godtagbar nivå. Det är inte heller rimligt att, som utredningen föreslår, en myndighet ska reglera exempelvis vilken lön eller villkor som ska gälla för en verksamhet vid upphandling. Kravet ställs inte bara på de aktörer som delar i själva upphandlingen, utan ska också i de fall där det anses behövt gälla

underleverantörer som direkt anses medverka till att den upphandlade verksamheten kan uppfylla avtalet. Ett krav som är orimligt, om ens genomförbart. Förslagen i utredningen leder inte bara till krångligare upphandlingar för såväl upphandlande myndigheter som för aktörer som önskar delta vid upphandling. Det innebär också ökade kostnader för alla parter. Det lär dessutom försvåra den upphandlande myndighetens uppföljning genom att föra in fler parametrar som inte har bäring på kvaliteten på den vara eller tjänst som upphandlas.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrیدا konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika – eller bättre – än kollektivavtal. Med det här förslaget finns en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Vilket inte är en bra grund för jobbtillväxten eller kommuner då de flesta nya jobb växer fram i små företag och som dessutom riskerar att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Ska Sverige stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen. Vi ställer oss därför avvisande till utredningens förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Stina Bengtsson (C) hänvisar till Moderaternas och Folkpartiets förslag.